

JORNADA DE BONES PRÀCTIQUES EN L'ÀMBIT DE JOVENTUT 2023

19 DE DESEMBRE 2023
ESPAI JOVE CAN JALPÍ DE
PINEDA DE MAR

Amb el support de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials
Direcció General de Joventut

Febrer 2024

Recurs elaborat per: Associació Catalana de Professionals de Joventut (ACPJ), amb la col·laboració de l'Ajuntament de Pineda de Mar i la Diputació de Barcelona.

1. La plataforma de Bones Pràctiques

Al 2023 s'han complert 10 anys del naixement de la Plataforma de Bones Pràctiques en l'Àmbit de la Joventut. La Plataforma té per objectiu recollir, difondre i promoure el coneixement dels i les professionals de joventut. És un projecte col·laboratiu que busca establir-se com un punt de trobada -tant presencialment com virtualment- entre els i les professionals de joventut i com una eina a l'abast de tothom que permet l'intercanvi, l'enfortiment i la millora de projectes en l'àmbit de la joventut arreu del territori.

La plataforma, que va començar amb 13 projectes, ja compta amb informació actualitzada de 37 projectes referents en l'àmbit de joventut. Dins la plataforma, trobareu projectes de tota Catalunya i de temàtiques diverses: arrelament, inclusió, salut, ocupació, mobilitat, creació i expressió artística o oci. Aquest any, hem realitzat la vuitena crida, on hem escollit dos nous projectes que presentem en aquest recurs: Girl Zone: espai de sororitat i el programa Escolta Jove.

La jornada de presentació dels projectes va tenir lloc el 19 de desembre a l'Espai Jove Can Jalpí de Pineda de Mar. Aquest recurs dona continuïtat al treball de la plataforma, recollint la informació dels projectes que es van presentar durant la jornada.

Durant la jornada es van presentar els dos nous projectes seleccionats com a Bona Pràctica i vam aprofundir sobre el tema de la **promoció del benestar emocional de les persones joves de la mà de la psicòloga Katia Velar**, que va dinamitzar un espai d'aprenentatge participatiu titulat: "Educació emocional per promoure el benestar en l'adolescència i la joventut: de la consciència emocional a les competències de vida."

El projecte de Bones Pràctiques no acaba el dia de la jornada, sinó que la plataforma pretén ser una eina col·laborativa oberta de manera continuada al col·lectiu de professionals de joventut. És per això que us convidem a continuar participant-hi utilitzant la [plataforma](#) i presentant-vos a les properes [crides](#).

2. Projectes presentats durant la jornada

En aquesta secció, trobareu la informació més destacada sobre els projectes que es van presentar a la jornada del mes de desembre. Per a més informació podeu dirigir-vos al [web de la plataforma](#).

Girl Zone: espai de sororitat, Ajuntament de Pineda de Mar

Descripció

El projecte Girl Zone: espai de sororitat és un projecte adreçat a noies joves del municipi de Pineda de Mar, i que es duu a terme a través de 7 blocs temàtics que consten de 2 activitats cadascun i un últim bloc que consisteix en un curs formatiu d'Agents liles. Cada bloc pretén treballar diferents aspectes de la vida de les joves, amb una mirada feminista, de transformació i crítica on les joves puguin donar resposta a dubtes que tinguin, conèixer diferents realitats, plantejar-se reptes i canviar la visió de la seva realitat per tal de fer més conscient el seu procés de canvi cap a la vida adulta. Cada bloc va adreçat a una franja d'edat concreta, això permet adaptar cada activitat a les necessitats de les joves.

Entitat i problema que busca resoldre

En l'elaboració i implementació del Pla Local de Joventut de Pineda de Mar 22-25, es va detectar un problema envers les relacions abusives i la violència masclista, les joves tenien una visió esbiaixada de l'amor i la creació de relacions de dependència i abús totalment normalitzades. A aquest fet li sumem la inseguretats que tenen les noies en l'horari nocturn, les actituds masclistes, i que han augmentat el nombre de joves que han patit violència. Per això vam veure molt necessari elaborar projectes i accions que empoderin a les joves, donant espais on es sentin segures, on reflexionar i parlar.

Aquesta diagnosi queda recollida en el Pla Local de Joventut 2022-2025 en el repte núm. 3 «Un poble que promogui les relacions d'igualtat entre les persones joves»

Aquest repte persegueix construir alternatives de relació més saludables, respectuoses i igualitàries entre els i les joves. L'empoderament de les persones joves ens fa posar la mirada no només en l'espai individual d'aquestes sinó també en la responsabilitat col·lectiva. I des d'aquí, es

prioritzen els àmbits d'igualtat i convivència que han de permetre els objectius que es descriuen en el projecte.

Funcionament, estructura i processos interns

Aquest projecte va dirigit a dos grups de 15 noies cadascun:

- Girl zone +12: adreçat a noies joves de 12 a 15 anys.
- Girl zone +16: adreçat a noies joves de 16 a 20 anys.

Les joves han estat seleccionades segons les seves necessitats personals i s'ha format cada grup de forma molt acurada tenint en compte la personalitat de cada participant i la seva situació personal. Són Joves conegudes per l'espai jove, pels Instituts i Serveis Socials.

Les activitats realitzades a l'edició 2023 han estat les següents:

Grup+12

- Berenar Esport
- Sortida Futbol Femení
- Berenar Estètica-menstruació
- Taller de maquillatge
- Berenar Bingo Musical
- Berenar Memory voluntariat
- Sortida a la Fundació Mona
- CLOENDA
- Sortida al TEATRE «La Xarxa»

Grup +16:

- Berenar Sexpreading
- Sortida al Teatre Scratch
- Sortida a Activ Natura
- Berenar Família
- Sortida Girona temps de Flors
- Sortida al teatre "Ocaña"
- Cursa de la DONA
- Sortida al TEATRE «La Xarxa»
- CLOENDA

Resultats

En general, les activitats han estat adequades als interessos de les joves, que han participat en tot el que s'ha proposat. No obstant això, tampoc s'ha donat espai perquè les joves suggerissin activitats, ja que era un projecte tancat. Durant el procés han sorgit possibles activitats a les quals s'ha convidat les joves a participar i aquestes han respost correctament i amb motivació.

Punts forts

- **Projecte contextualitzat:** el projecte neix arran de l'elaboració i implementació del Pla Local de Joventut 22-25 que va permetre detectar un problema envers les relacions abusives i la violència masclista. Tant l'elecció de les participants com les activitats que implementa el projecte donen resposta a necessitats i demandes concretes de les joves del municipi.
- **Projecte innovador:** el projecte dona resposta a unes necessitats molt concretes a través d'una metodologia innovadora que no s'havia aplicat abans al territori.
- **Possibilitat de rèplica:** es tracta d'un projecte innovador amb capacitat de rèplica en altres localitats per a facilitar la creació d'espais on les noies siguin protagonistes i on es promoguin les relacions d'igualtat entre les persones joves.
- **Projecte inclusiu:** el projecte garanteix que les joves que es troben en situació de vulnerabilitat tinguin una atenció acurada, arribant a tenir les mateixes oportunitats que la resta de joves. Dona l'oportunitat a joves en situació de vulnerabilitat a accedir a activitats a les quals habitualment no tenen accés. Aquest fet ha quedat palès amb la il·lusió i motivació de les participants.
- **Promoció de la igualtat de gènere:** el projecte prioritza que les joves se sentin partícips i protagonistes del projecte. Gràcies a la participació al Girl Zone les joves han adquirit consciència de grup i han practicat la cooperació mútua. Les joves esdevenen referents entre els seus/les seves iguals, impulsant accions concretes de sensibilització i prevenció de conductes sexistes, violències LGTB-fòbiques i desigualtats de gènere al municipi

Programa Escolta Jove de la Diputació de Barcelona

Descripció

El programa específic Escolta Jove és una iniciativa impulsada des de Joventut de la Diputació de Barcelona amb la voluntat de potenciar el desenvolupament vital de les persones joves a través de l'acompanyament vivencial. Aquest acompanyament s'ha de fer des de la proximitat dels equips locals de joventut per part de la figura professional Escolta Jove.

El/la professional Escolta Jove ha de treballar des dels espais naturals de relació dels i les joves, ser accessible i tenir la capacitat de detectar i gestionar casos de vulnerabilitat o conflictes, així com de facilitar eines i recursos per afrontar les situacions que se'ls presentin.

La joventut és una etapa fonamental dels projectes vitals i les identitats personals i col·lectives, per aquesta raó, el programa potencia que les persones joves s'empoderin i ho fa col·locant-les al centre i fent-les protagonistes del seu desenvolupament personal. Es tracta d'un treball holístic on es reconeix el/la jove com a subjecte amb capacitat d'elecció, de decisió i d'acció.

Entitat i problema que busca resoldre

El programa potencia la participació perquè és una eina que permet decidir sobre el que condiona l'entorn, les relacions i les possibilitats de desenvolupament personal i col·lectiu. Potencia una perspectiva comunitària perquè les persones formen part d'una comunitat i han de ser vistes com a subjectes de plens drets i deures i formar part d'aquesta comunitat els hi genera un sentiment de pertinença que dona cohesió de grup. Finalment, potencia una mirada des de la interseccionalitat, per arribar a tota la població juvenil, ser inclusius i atendre a la diversitat.

La realitat de la població juvenil s'ha vist impactada negativament en tot allò referent a les seves oportunitats i autopercepció, així ho demostren dades com:

- Emancipació juvenil: en el tercer trimestre de 2022 la taxa es va situar en el 18,9%, en 2015 la taxa era del 24% i en el 2007 del 30%.
- Edat mitjana d'emancipació: a Espanya l'any 2021 la mitjana d'edat d'emancipació era de 29,8 anys, mentre que a Europa la mitjana es situava en els 26,5 anys.

- Abandonament escolar prematur: l'any 2021 el percentatge de població jove amb abandonament escolar prematur a Catalunya era del 14,8%, mentre que la mitjana europea se situava en el 9,7%.
- Atur juvenil: és un indicador de risc d'exclusió social. Durant el tercer trimestre de 2022 la taxa d'atur entre la població de 16 a 29 anys es va situar en el 20,3% mentre que la taxa global d'atur rondava el 9,3%.
- Atacs de pànic i ansietat: la taxa de població entre 18 i 24 anys que ha patit atacs de pànic o ansietat el 2021 es va situar en el 30,3%, enfront del 15,8% de la població total.
- Benestar emocional: segons una enquesta que el Departament d'Educació va fer el 2022 per conèixer el benestar emocional de l'alumnat de Catalunya, el 8,8% d'adolescents afirmaven que tenien ganes de morir.

Aquest context ha fet que, des de Joventut de la Diputació de Barcelona, s'hagi volgut donar resposta a la problemàtica plantejant accions que, a través del suport als ens locals, generin un impacte en la realitat de les persones joves. En aquest sentit podem destacar les següents qualitats del programa:

- Visió global. Aborda la joventut com un moment de vulnerabilitat socioemocional, així ho indiquen les baixes dades d'emancipació de joves, l'alt abandonament escolar prematur o la temporalitat de les feines de la població juvenil.
- Multidimensionalitat. La naturalesa del programa és multidimensional:
  - Dimensió social: vetlla pel benestar de la població juvenil (inclusió, igualtat, interseccionalitat, consums responsables, salut...)
  - Dimensió econòmica: la població jove ha de rebre un acompanyament de qualitat que li permeti empoderar-se, emancipar-se i accedir a una feina digna per tirar endavant el seu projecte vital.
  - Dimensió ambiental: el treball des d'una Perspectiva comunitària implica generar activitats sostenibles que potencien una consciència ecològica exportable a altres àmbits de la vida.
  - Universalitat. El potencial replicador del programa es fonamenta en l'alta adaptabilitat a les particularitats del territori i en l'aprofitament de les economies d'escala que es generen.

– Igualtat d'oportunitats. Aquest programa té la voluntat d'expandir-se a tot el territori amb l'objectiu de garantir el benestar de les persones joves i construir una comunitat inclusiva amb igualtat d'oportunitats per a tothom.

– Experiència. El programa està basat en l'experiència dels serveis locals de joventut i intenta cobrir les necessitats detectades basant-se en experiències reals.

– Visió integral. Donat que la inclusió és un aspecte d'ampli espectre, és important que s'involucrin en el projecte altres àrees com per exemple: educació, esports, benestar social, salut, igualtat, Sostenibilitat...

– Inclusió. Per al correcte desenvolupament d'aquest programa es requereix que els diferents ens adoptin una visió transversal en el desenvolupament de les accions previstes. És necessària la implicació dels ens locals, de la Diputació de Barcelona i dels diferents agents socials, educatius i de salut (educadors de carrer, dinamitzadors, espais joves, centres educatius, CAP, CSMIJ, PICE...)

– Mesurabilitat. El programa compta amb un sistema de seguiment i avaluació que permet recollir dades i mesurar-ne l'impacte.

Funcionament, estructura i processos interns

La primera fase pilot és biennal, va començar el mes de setembre de l'any 2022 i finalitza el mes de desembre de l'any 2023. En aquesta fase hi participen els 46 municipis de més de 20.000 habitants de la demarcació de Barcelona.

La segona fase pilot és anual, comença el mes de gener de 2023 i finalitza el mes de desembre de l'any 2023. En aquesta fase hi participen els 83 municipis entre 5.000 i 20.000 habitants de la província de Barcelona i els 11 consells comarcals, que són els encarregats de donar suport als 181 municipis de menys de 5.000 habitants de la demarcació.

L'Escolta Jove es fonamenta en la intervenció amb el col·lectiu juvenil a partir d'una metodologia socioeducativa que situa l'individu en el centre del projecte, fent-lo protagonista del seu desenvolupament personal. Es tracta d'un treball holístic on es reconeix el/la jove com a subjecte amb capacitat d'elecció, de decisió i d'acció.

El/la professional Escolta Jove treballa des dels espais naturals de relació de la població juvenil. Accedir a aquests espais permet relacionar-se des de la quotidianitat i normalitat afavorint una relació entre iguals, trencant estigmes i cultivant la confiança i el vincle. Amb aquesta acció també s'està apropant els diferents recursos a la població jove del territori, entenent la figura professional com un recurs més.

Cada ens del programa desenvolupa el sistema de participació que considera més adient envers la seva població jove, tenint com a referència la metodologia del projecte.

Resultats

El programa ha incorporat més de 200 professionals a la seva xarxa relacional, els/les quals procedeixen dels 310 municipis i 11 consells comarcals de la província.

Punts forts

- **Projecte contextualitzat:** el programa vol donar resposta a les necessitats actuals de les persones joves. Les últimes dades en emancipació juvenil, abandonament escolar prematur, atur juvenil o benestar emocional han motivat les accions i activitats del projecte.
- **Reproductibilitat:** el projecte podria ser aplicat amb èxit per altres entitats de nivell supramunicipal amb competències en joventut.
- **Creació d'aliances i capacitat cooperativa:** el programa té en compte la importància de la col·laboració interinstitucional, i per tal de desenvolupar les seves activitats es coordina amb altres àrees o departaments de l'administració pública (ajuntaments, consells comarcals o la Generalitat de Catalunya) i amb entitats del tercer sector.
- **Transparència:** el projecte és transparent pel que fa als seus continguts, metodologies d'implementació i resultats. Posant a disposició pública aquesta informació a través de la pàgina web.

3. Educació emocional per promoure el benestar en l'adolescència i la joventut: de la consciència emocional a les competències de vida

La segona part de la jornada va estar dedicada a aprofundir sobre el tema de com potenciar el benestar emocional de les persones joves. L'encarregada de dinamitzar aquesta activitat va ser la psicòloga Katia Velar, especialitzada en educació emocional i amb una àmplia experiència en l'acompanyament a joves i a professionals de joventut. Podeu seguir els articles i les activitats en què participa la Katia Velar al seu [web](#) i a les seves [xarxes socials](#).

Alguns dels temes que es van tractar durant la formació són:

- Les **emocions bàsiques** i la capacitat per a expressar-les: conèixer i reconèixer les emocions bàsiques és fonamental no només per al propi desenvolupament, sinó per acompanyar a d'altres persones. Identificar les emocions, i tenir un vocabulari ampli per a descriure-les ens ajuda a comunicar-nos de manera més efectiva amb els altres i amb nosaltres mateixos: trobareu més informació sobre aquest tema en aquest [recurs](#),
- **Passes per a l'acompanyament a joves i adolescents:** aquestes són les cinc passes que com a professionals de joventut s'han de tenir en compte a l'hora d'acompanyar als i les joves. Podeu trobar informació més extensa sobre el tema en aquest [article](#)
  1. Escolta activa i empàtica
    - a. Com em sento jo? Quins sentiments m'acompanyen?
    - b. Com es sent l'altra persona?
  2. Acollir i legitimar (facilitar l'expressió emocional)
  3. Facilitar l'autogestió de la situació (en la mesura que es pugui)
  4. Acompanyar en la gestió emocional
  5. Informar de recursos –derivació -acompanyament
- Per finalitzar, exposem **un recull d'eines i recursos** sobre benestar emocional i joves
  - Llibre el “Cervell de l'adolescent” de David Bueno

- Llibre “Psicopedagogia de las emociones” de Rafael Bisquerra Alzina
- [Pàgina web Fem Tec](#) de la Diputació de Barcelona
- [Guia](#) amb dinàmiques sobre emocions i sentiments de SIDASTUDI

4. Informació sobre la propera crida i explicació de com presentar-se

Amb l'objectiu de continuar fent créixer la nostra plataforma i oferir-vos tota la informació actualitzada i completa de projectes de referència, innovadors i excel·lents en l'àmbit de la joventut, cada any organitzem una crida per incorporar nous projectes a la plataforma.

La convocatòria s'adreça a tota mena de professionals, entitats, administracions o empreses que treballen amb o per a joves. Podeu proposar-nos els vostres projectes o els d'altres que cregueu inspiradors per al sector fins al 10 de maig del 2024 a través de la [nostra pàgina web](#).

Amb tots els projectes que recollim es farà una comprovació inicial del compliment dels requisits necessaris i essencials per traslladar-los o no al consell avaluador del projecte. A través de 12 criteris, el consell realitzarà una valoració de les propostes i decidirà si és necessari sol·licitar una ampliació de la informació. Posteriorment, el consell avaluador decidirà quines són considerades com a bones pràctiques. La informació dels projectes del recull de bones pràctiques es va actualitzant amb l'objectiu de ser sempre una eina útil per al sector del treball amb joves i l'àmbit de la joventut. Si voleu consultar la guia amb més detall, podeu accedir a tots els detalls del projecte i de la selecció [aquí](#).

